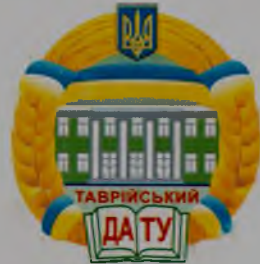

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗБІРНИК
НАУКОВИХ ПРАЦЬ
ТАВРІЙСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
АГРОТЕХНОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
(ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ)
№8

Мелітополь, 2010

ПОСИЛЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗА ПОВНОТОЮ І СВОЄЧАСНІСТЮ ВНЕСЕННЯ ПЛАТЕЖІВ ЗІ ЗБОРУ НА ОБОВ'ЯЗКОВЕ ДЕРЖАВНЕ ПЕНСІЙНЕ СТРАХУВАННЯ

Анотація. У статті розглядаються питання контролю за сплатою пенсійного збору платниками до Пенсійного фонду. Проаналізовано основні проблеми в діяльності Пенсійного фонду України, які потребують вирішення.

Постановка проблеми. З метою контролю за повнотою і своєчасністю внесення платежів зі збору на обов'язкове державне пенсійне страхування органи Пенсійного фонду України контролюють звітність про нарахування, надходження, борг (недоїмку) та надміру сплачені платежі. В умовах ринкової економіки для розвитку підприємництва необхідно вдосконалення облікових, а й контрольних процесів. Ефективність та раціональність контролю нерозривно пов'язана з якістю побудови облікового процесу як на рівні держави, так і з боку інших - зовнішніх контролюючих органів.

Аналіз основних досліджень та публікацій. У науковій літературі, присвяченій питанню контролю за сплатою пенсійного збору платниками досліджувались багатьма зарубіжними і вітчизняними вченими. Основні теоретичні засади організації контролю та пошук шляхів виходу з кризи викладені в працях учених та фахівців: Кірейцева Г.Г., Кужельного М.В., Валуєва Б.І., Горлова Л.П., Муравська В.В., Білуха М.Т., Крамаровський Л. М., Щермет А.Д.

Незважаючи на це багато організаційно-економічних та науково-технічних питань цієї теми потребують подальшого дослідження. Досі залишаються не розв'язаними проблеми, пов'язані з контролем загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.

Ціль роботи. Наша наукова розвідка має за мету розглянути особливості контролю за сплатою пенсійного збору платниками податку з доходів громадян з боку Державної Податкової адміністрації України, запропонувавши удосконалення податкового розрахунку за формою №1ДФ.

Основний матеріал дослідження. Контроль за нарахуванням, своєчасним і повним перерахуванням та надходженням збору, інших платежів здійснюється органами Пенсійного фонду відповідно до Законів України «Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування» від 26.06.97 р. № 400/97-ВР (із змінами і доповненнями), «Про здійснення контролю за сплатою збору на обов'язкове державне пенсійне страхування та збору на обов'язкове соціальне страхування».

В науковій літературі виділяють декілька видів контролю (фінансовий, господарський, економічний, фінансово-господарський та інші). Фінансовий контроль в системі органів Пенсійного фонду України – це контроль за законністю і економічною доцільністю дій, пов'язаних з утворенням, розподілом і використанням коштів Пенсійного фонду України в цілях їх ефективного використання і підвищення добробуту пенсіонерів.

Фінансовий контроль здійснюється на всіх етапах руху грошових коштів пенсійного страхування, а саме при: нарахуванні збору на обов'язкове державне пенсійне забезпечення; сплаті збору через установи банку; розпорядженні коштами органами ПФУ; призначенні пенсій; виплаті пенсій.

Зовнішній фінансовий контроль за діяльністю органів Пенсійного фонду та ефективним використанням ними бюджетних коштів проводиться на макrorівні державними органами відповідно до норм статті 103 Закону № 1058, зокрема: Міністерством праці та соціальної політики, його територіальними органами перевіряється законність призначення та виплати пенсій; Міністерством фінансів та його територіальними органами, Головним контрольно-ревізійним управлінням та Рахунковою палатою контролюється цільове використання коштів Пенсійним фондом; Прокуратурою, СБУ.

Контроль за дотриманням платіжної дисципліни на мікрорівні або внутрішній (відомчий) контроль проводиться: контрольно-ревізійним управлінням Пенсійного фонду перевіряється законність здійснення фінансово-господарської діяльності регіональними, районними та міськими управліннями; структурними підрозділами управлінь Пенсійного фонду в АР Крим, областях, містах Києві та Севастополі щодо правильності нарахування та сплати пенсійних зборів.

Слід відмітити, що доцільність та необхідність проведення зовнішнього чи внутрішнього контролю для органів Пенсійного фонду визначається колом осіб які потребують відповідну інформацію та її якість. Якщо ж порівнювати контроль з іншими елементами управління, такими наприклад як аналіз, планування чи організація, то безпосередньо саме за його допомогою ми зможемо отримати підтвердження щодо наявності або відсутності необхідних даних про нараховані та сплачені суми страхових зборів та інших платежів. До того ж зовнішній контроль забезпечує перевірку достовірності поданої узагальненої інформації в цілому про об'єкт, а проведення поглибленого внутрішнього – сприяє посиленню управлінських функцій обліку.

Форма звітності, порядок її складання із зазначенням звітного періоду та подання встановлюються та контролюються в першу чергу Пенсійним фондом України.

Щомісячний звіт про надходження коштів до Пенсійного фонду України за звітний місяць (за станом на 1-ше число місяця, наступного за звітним) формується за даними розрахунків зобов'язань зі збору на обов'язкове державне пенсійне страхування та особових рахунків платників.

Органи Пенсійного фонду України обласного рівня складають щомісячний звіт на підставі звітів підпорядкованих їм районних (міських) відділів (управлінь), які подаються їм в установленому порядку після його узагальнення.

З метою забезпечення системного підходу до формування звітності, ефективного використання її показників та збереження інформації в органах Пенсійного фонду України використовується електронний реєстр зведеної інформації і звітності.

На основі даного розділу можна прослідкувати за тим, як установлюється механізм здійснення органами Пенсійного фонду обліку надходження платежів та збору на обов'язкове пенсійне страхування та інші платежі, які справляються з платників згідно з Законом України «Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування», сум штрафних санкцій та пені, що застосовуються до підприємств, установ, організацій та громадян відповідно до чинного законодавства.

Згідно із пп. 4.3.7 п. 4.3 ст. 4 цього Закону України "Про податок з доходів фізичних осіб" сума збору на державне пенсійне страхування та внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування платника податку, що вносяться за рахунок його працедавця у розмірах, визначених Законом, відноситься до доходу платника податку, який не включається до складу загального місячного або річного оподатковуваного доходу.

Обов'язки нарахування, утримання та сплати (перерахування) податку до бюджету відповідно до пп. 8.1.1 п. 8.1 ст. 8 Закону України "Про податок з доходів фізичних осіб" покладено на податкового агента, який нараховує (виплачує) оподатковуваний дохід на користь платника податку, утримує податок від суми такого доходу за його рахунок, використовуючи ставку податку, визначену у відповідних пунктах статті 7 цього Закону.

Відповідно до п. 1.15 ст. 1 Закону податковий агент - юридична особа (її філія, відділення, інший відокремлений підрозділ) або фізична особа чи представництво нерезидента - юридичної особи, які незалежно від їх організаційно-правового статусу та способу оподаткування іншими податками зобов'язані нараховувати, утримувати та сплачувати цей податок до бюджету від імені та за рахунок платника податку, вести податковий облік та подавати податкову звітність податковим органам відповідно до закону, а також нести відповідальність за порушення норм цього Закону.

Згідно вимог пункту 19.2 статті 19 Закону податкові агенти зобов'язані надавати у строки, встановлені законом для податкового кварталу, податковий

розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податку, а також сум утриманого з них податку за ф. № 1ДФ податковому органу за місцем свого розташування.

З метою удосконалення контролю податкового розрахунку з податку доходів громадян та контролю за нарахуванням внесків до Пенсійного фонду, Податкової адміністрації України пропонуємо доповнити податковий розрахунок за формою №1ДФ графами 3б «Сума нарахованих внесків до фондів соціального страхування» та 3в «В т.ч. Сума нарахованих внесків до Пенсійного фонду інформацію відображену в цих графах звіряти з органами Пенсійного фонду України».

Відповідно до п. 21.1 ст. 21 Закону України від 09.07.2003 р. № 1058-IV "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" органи Пенсійного фонду ведуть облік усіх застрахованих осіб та персоналізований облік надходження страхових внесків, створюють і забезпечують функціонування єдиного державного автоматизованого банку відомостей про застрахованих осіб, здійснюють облік коштів Накопичувального фонду на накопичувальних пенсійних рахунках. Для формування інформаційної бази системи персоналізованого обліку використовуються відомості, що надходять, зокрема, від інформаційного фонду Державного реєстру фізичних осіб - платників податків та інших обов'язкових платежів та органів державної податкової служби.

Прикінцевими положеннями Закону встановлено, що вимоги (положення), які стосуються Накопичувального фонду, набирають чинності з дня запровадження законом порядку перерахування частини страхових внесків до Накопичувального фонду.

Враховуючи наведене, а також необхідність у майбутньому удосконалення обліку суми збору на державне пенсійне страхування, що вносяться за рахунок працедавця у розмірах, визначених законом, та обліковуються в індивідуальній картці застрахованої особи (найманого працівника), зазначена інформація відобразиться у податковому розрахунку після набрання чинності законом про запровадження перерахування частини страхових внесків до Накопичувального фонду.

Головним завданням пенсійного фонду України на майбутнє такі: забезпечувати повне і своєчасне надходження коштів до бюджету Пенсійного фонду; здійснювати чіткий контроль за сплатою збору на обов'язкове державне пенсійне страхування; досягти істотного скорочення боргу за рахунок підвищення платіжної дисципліни платників і відповідальності їх керівників.

Висновки. Важливим питанням, що стосується контрольного процесу в органах Пенсійного фонду є побудова ефективного та раціонального зовнішнього та внутрішньогосподарського контролю. Отже, слід відмітити, що незважаючи на

рівень проведення контролю, головним його завданням залишається перевірка ефективного та цільового використання бюджетних коштів Пенсійного фонду. Контроль за ефективним використанням та збереженням фінансових ресурсів, а також за повнотою і своєчасністю нарахування й сплати обов'язкових пенсійних зборів, сприяє наповненню дохідної частини бюджету Пенсійного фонду України за рахунок власних надходжень та відповідно зменшується потреба у фінансуванні з державного бюджету. При цьому, важливим результатом проведеного контролю є своєчасне вживання заходів по усуненню виявлених порушень та їх запобіганню у майбутньому з метою попередження фінансових порушень.

Анотація. В статті розглядаються питання контролю за уплатою пенсійних зборів плательщиками в Пенсійний фонд. Проаналізовано основні проблеми в діяльності Пенсійного фонду України, які потребують рішення.

Summary. In the article control questions are examined after payment of pension collection by payers in pension a fund. Basic problems are analyzed in activity of pension the fund of Ukraine, which need decision

Література.

1. Основні напрями подальшого здійснення пенсійної реформи [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.pfu.gov.ua/pfu/control/uk/publish/article?art_id=99126&cat_id=99091
2. Янкевич М. Своєчасна сплата внесків до Пенсійного фонду України – запорука добробуту пенсіонерів району [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.pfu.cv.ua/news945.php>

УДК [631.16:658.14.012]:631.115

Захарова Н.Ю.
к.е.н., ст. викладач
кафедри фінансів і кредиту ТДАТУ

ФІНАНСОВИЙ ЛЕВЕРИДЖ В УПРАВЛІННІ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. Розглянуто сутність і механізм фінансового левериджу. Висвітлені американська і європейська концепції визначення ефекту фінансового левериджу. Охарактеризовано сукупність факторів, що впливають на зміну ефекту фінансового левериджу та визначено їх дію. Надано основні аспекти управління структурою фінансового капіталу з боку теорії фінансового левериджу.

Ключові слова: структура капіталу, фінансовий леверидж, ефект фінансового левериджу, фінансова рентабельність, фінансовий ризик.

Постановка проблеми. Одним з ключових питань у фінансовій діяльності будь-якого підприємства є управління капіталом. Кожне підприємство прагне

досягнути такого співвідношення внутрішніх та зовнішніх джерел коштів, яке б здійснювало максимально позитивний вплив на досягнення його стратегічних цілей. Таким чином, визначальним в управлінні капіталом є формування його оптимальної структури. Вирішення даного питання можливе на основі різних підходів, що почали свій відлік ще з теорії Модільяні-Міллера. Серед них слід виділити традиційний і сигнальний підхід, підхід з позицій фінансової стійкості, побудову балансових моделей оцінки фінансового стану підприємства тощо. Однак, у сучасній літературі достатньо поширеним є управління структурою фінансового капіталу з боку теорії фінансового левериджу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сутність ефекту фінансового левериджу та його вплив на формування оптимальної структури капіталу висвітлювали у своїх працях Бланк І.А., Воробійов Ю.М., Ковальов В.В., Крамаренко Г.О., Поддєрьогін А.М., Савчук В.П., Ситник Г.В., Стоянова Є.С. та ін.

Мета роботи. Метою статті є оцінка можливостей застосування механізму фінансового левериджу в умовах інфляції у фінансово-господарській діяльності підприємств аграрного сектору.

Виклад основного матеріалу. Ефективна фінансова діяльність підприємства неможлива без постійного залучення позикових коштів. Їх використання зумовлює формування фінансового левериджу, що дозволяє підвищувати ефективність використання капіталу підприємства на основі формування оптимальної його структури.

Дія фінансового левериджу характеризує необхідність та ефективність використання позикових коштів як джерело фінансування діяльності підприємства оскільки фінансовий леверидж являє собою можливість впливати на прибуток підприємства шляхом зміни обсягу та структури джерел фінансування.

Показник, що відображає рівень прибутку, який додатково генерується, власним капіталом при різній питомій вазі використання позикових засобів, називається ефектом фінансового левериджу.

У літературних джерелах виокремлено дві концепції визначення ефекту фінансового левериджу: американську та європейську.

За американською концепцією під ефектом фінансового левериджу розуміють відсоткову зміну грошового потоку, що отримує власник власного капіталу за умов одинвідсоткової зміни загальної віддачі активів.

За європейською концепцією ефект фінансового левериджу являє собою різницю між дохідністю власного капіталу та дохідністю активів, тобто додаткову дохідність у власника власного капіталу, що виникає при залученні позикових коштів з фіксованим відсотком. Ефект фінансового левериджу визначається двома способами: